

FOLKETINGETS OMBUDSMAND

Folketingets Erhvervsudvalg
lov@ft.dk

Besvarelse af spørgsmål nr. 213 fra Folketingets Erhvervsudvalg (alm. del)

17. juni 2025

Jeg har ved mail af 30. maj 2025 fra Folketingets Udvalgssekretariat modtaget Erhvervsudvalgets spørgsmål nr. 213 (alm. del).

Spørgsmål nr. 213

"Vil ombudsmanden, med udgangspunkt i vedlagte bilag, svare på følgende spørgsmål:

- a. Vil ombudsmanden bekræfte, at Folketingets Ombudsmand som institution har de nødvendige juridiske kompetencer til at gå ind i sager om overholdelse af bl.a. forvaltningsloven og relevante habilitetsspørgsmål som f.eks. sagen om Søfartsstyrelsens habilitet i behandlingen af sagen om branden på Scandinavian Star?
- b. Vil ombudsmanden – med henvisning til institutionens mandat til at tage en konkret sag op til undersøgelse og gennemføre generelle undersøgelser af en myndigheds behandling af sager – iværksætte en egen drift-undersøgelse af Søfartsstyrelsen som forvaltningsmyndighed og spørgsmålet om habilitet i behandlingen af sagen om branden på Scandinavian Star, herunder af Søfartsstyrelsens manglende undersøgelse af egen habilitet og spørgsmålet om, hvorvidt styrelsen skulle have gjort opmærksom på mulige interessekonflikter?"

Dok.nr. 25/03129-
3/LBH/MNK
Bedes oplyst ved
henvendelse

**Folketingets
Ombudsmand**
Gammeltorv 22
1457 København K
33 13 25 12
www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Oplysning om telefontid
og mulighed for personlig
henvendelse findes på
ombudsmanden.dk/kontakt

Svar:

Indledningsvist kan jeg oplyse, at ombudsmanden efter ombudsmandslovens § 21 (lovbekendtgørelse nr. 349 af 22. marts 2013) skal bedømme, om myndigheder eller personer, der er omfattet af ombudsmandens virksomhed, handler i strid med gældende ret eller på anden måde gør sig skyldige i fejl eller forsømmelser ved udøvelsen af deres opgaver.

Ombudsmandens virksomhed omfatter alle dele af den offentlige forvaltning, jf. ombudsmandslovens § 7, stk. 1.

Ombudsmandens kompetence omfatter således bl.a. undersøgelse og bedømmelse af offentlige myndigheders overholdelse af forvaltningsretlige regler og grundsætninger, herunder spørgsmål om habilitet.

Jeg kan på den baggrund bekræfte, at ombudsmandsinstitutionen har de nødvendige juridiske kompetencer til at undersøge sådanne spørgsmål.

I forhold til branden på Scandinavian Star har der siden 1990 været foretaget en række forskellige – herunder uafhængige – undersøgelser vedrørende sagen, og skiftende ministre har i perioden ligeledes i en række tilfælde besvaret spørgsmål fra Folketinget, ligesom Folketinget har afholdt samråd og forespørgselsdebatter mv. om sagen.

Søfartsstyrelsens rolle og ansvar som myndighed er indgået i disse undersøgelser mv. og er bl.a. tidligere behandlet i det fællesnordiske granskningsudvalg, som offentliggjorde sin rapport den 31. januar 1991, i en ekstern juridisk undersøgelse, som offentliggjorde sine konklusioner den 5. september 2022, samt i Scandinavian Star Taskforcens redegørelse af 13. september 2024.

I forhold til den seneste undersøgelse var taskforcen nedsat af justitsministeren efter en politisk aftale mellem Folketingets partier. Den havde en følgegruppe af folketingsmedlemmer nedsat af Folketinget. Taskforcen konkluderede vedrørende Søfartsstyrelsens habilitet, at der senest ved offentliggørelsen af granskningsudvalgets rapport den 31. januar 1991 indtrådte myndighedsinhabilitet vedrørende spørgsmål, der direkte angik de forhold om styrelsens kontrol af skibet inden dets indsættelse, som granskningsudvalget havde udtalt kritik af.

Spørgsmål om Søfartsstyrelsens habilitet blev i forlængelse af redegørelsen fra den nævnte taskforce drøftet den 2. december 2024 i et samråd i Erhvervsudvalget. Erhvervsministeren har som opfølgning på samrådet ved sin besvarelse den 14. januar 2025 af spørgsmål nr. 89 (ERU alm. del) sendt Folketingets Erhvervsudvalg et notat af 7. januar 2025 om "Habilitetsspørgsmål i forbindelse med den endelige redegørelse af 13. september 2024 fra Task Force Scandinavian Star".

Senest har Folketinget den 11. juni 2025 behandlet forespørgsel F 28 om sagen, hvor et flertal i Folketinget har vedtaget folketingsvedtagelse nr. V 91:

”
...

Folketinget noterer sig konklusionerne i de to uafhængige undersøgelser fra henholdsvis 2022 og 2024, og regeringen vil invitere Folketingets partier til en opfølgende drøftelse heraf og af den kritik, der indgår heri.

Folketinget noterer sig desuden, at der i øjeblikket verserer to retssager ved domstolene, og i det lys vurderes det rigtigst at afvente resultaterne heraf. Når dommene er endeligt afsagt, vil regeringen indkalde Folketingets partier til en drøftelse af, hvad de giver anledning til.”

Jeg forstår på de oplysninger, som jeg i tilknytning hertil har modtaget fra Erhvervsministeriet, at de to nævnte retssager er anlagt mod Søfartsstyrelsen, og at hovedspørgsmålet i disse sager vedrører Søfartsstyrelsens ansvar i forbindelse med manglende havnestatskontrol af skibet, inden det blev indsat i rutefart.

Som det fremgår ovenfor, har Søfartsstyrelsens rolle og ansvar som myndighed i forbindelse med branden på Scandinavian Star været genstand for flere eksterne undersøgelser, herunder senest ved den uafhængige redegørelse fra Scandinavian Star Taskforcen. Der har som opfølgning herpå netop været en forespørgselsdebat i Folketinget, hvor et flertal har vedtaget folketingsvedtagelse nr. V 91. Det følger af vedtagelsen, at Folketinget har noteret sig konklusionerne fra de to uafhængige undersøgelser fra henholdsvis 2022 og 2024, samt at der efterfølgende vil ske yderligere politisk opfølgning på sagen.

I tilknytning hertil er det relevant, at ombudsmandens kompetence ikke omfatter Folketinget. En konsekvens heraf er bl.a., at ombudsmanden i sager, hvor en forvaltningsmyndigheds afgørelse mv. har været bedømt af Folketinget eller et folketingsudvalg, enten må afvise at tage stilling til afgørelsen eller uprøvet lægge Folketingets bedømmelse til grund.

De samme hensyn gør sig gældende i forhold til ombudsmandsundersøgelser af konklusioner fra en uafhængig ekstern undersøgelsesinstans nedsat af eller efter aftale med Folketinget.

Desuden omfatter ombudsmandens kontrol af ministres embedsførelse ikke ministrenes virksomhed i forhold til Folketinget. Ombudsmanden kan derfor ikke behandle klager over ministres svar på folketingsspørgsmål, udtalelser i samråd mv. eller over ministres information til Folketinget.

Endelig er det i forhold til det rejste spørgsmål også af væsentlig betydning, at ombudsmandens virksomhed efter ombudsmandslovens § 7, stk. 2, ikke omfatter domstolene. Som en følgevirkning af ombudsmandens inkompetence over for domstolene behandler ombudsmanden efter praksis normalt ikke en sag, der må forventes at blive pådømt, fordi sagen er indbragt for domstolene eller er bebudet indbragt for domstolene. Det samme er tilfældet, hvis ombudsmanden ved en undersøgelse af sagen vil komme til at tage stilling til spørgsmål, som har en nær sammenhæng med forhold, der er eller må forventes at komme under behandling ved domstolene.

På den angivne baggrund er det min opfattelse, at det vil være rigtigst, at jeg ikke indleder en ombudsmandsundersøgelse af de forhold, som udvalget omtaler i sit spørgsmål.

Med venlig hilsen

Christian Britten Lundblad